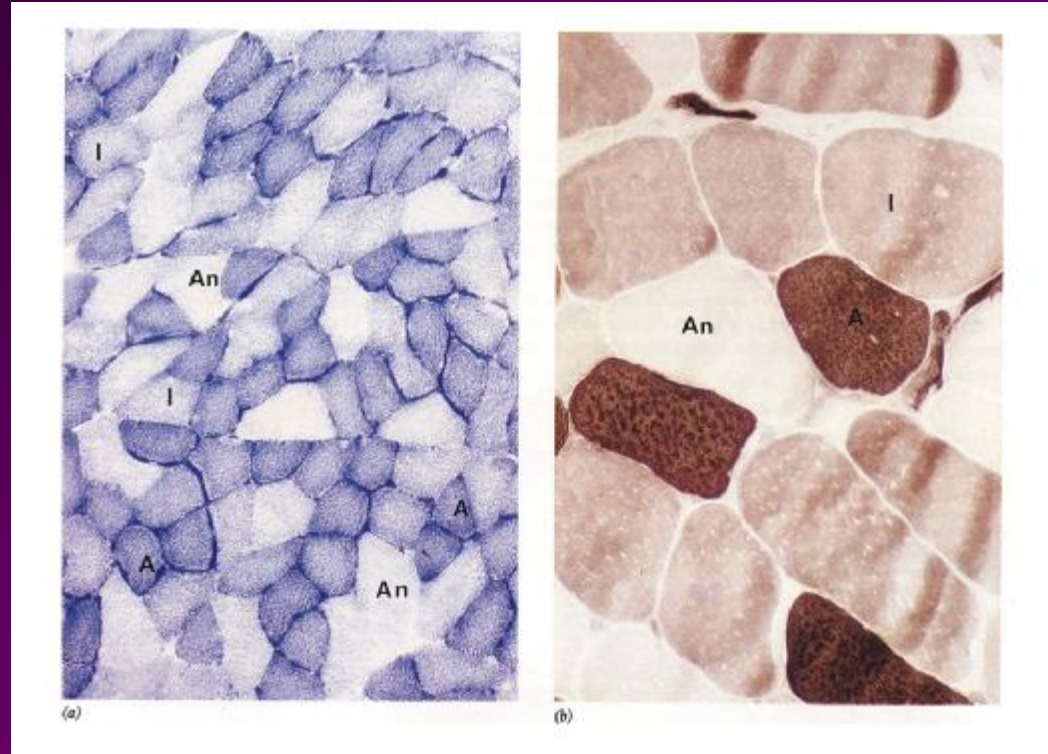

A harántcsíkolt izomrostok típusai:

1. Vörös (aerob) rostok:
vékony rostok
nagy mennyiségű
mioglobinnal
citokrómmal
mitokondriummal
2. Fehér (anaerob) rostok:
vastag rostok
kevés mioglobinnal
citokrómmal
mitokondriummal
3. Intermedier rostok: a két rost “köztes” tulajdonságait mutatja

NADH-diaforáz

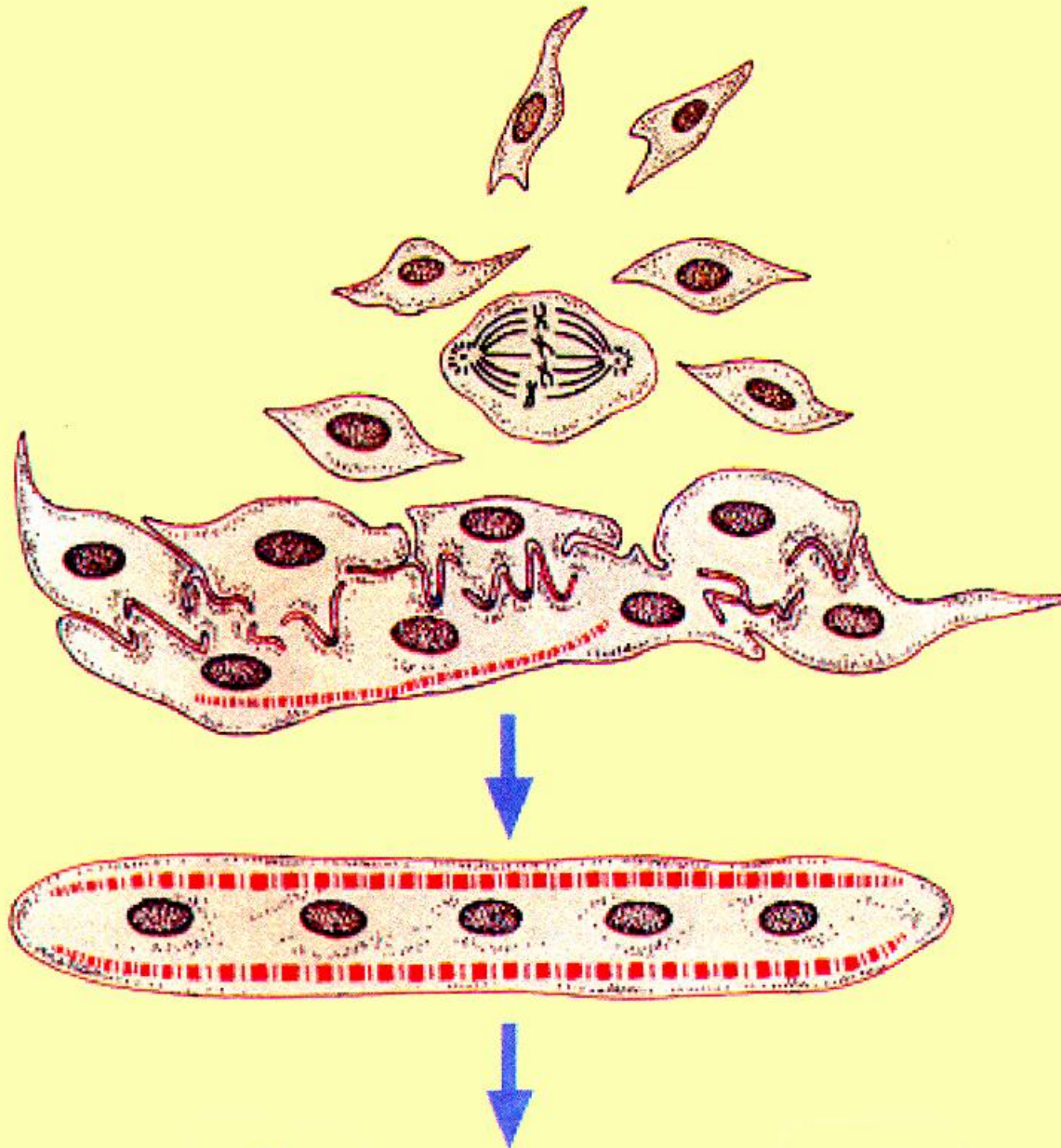
Szukcinát-
dehidrogenáz

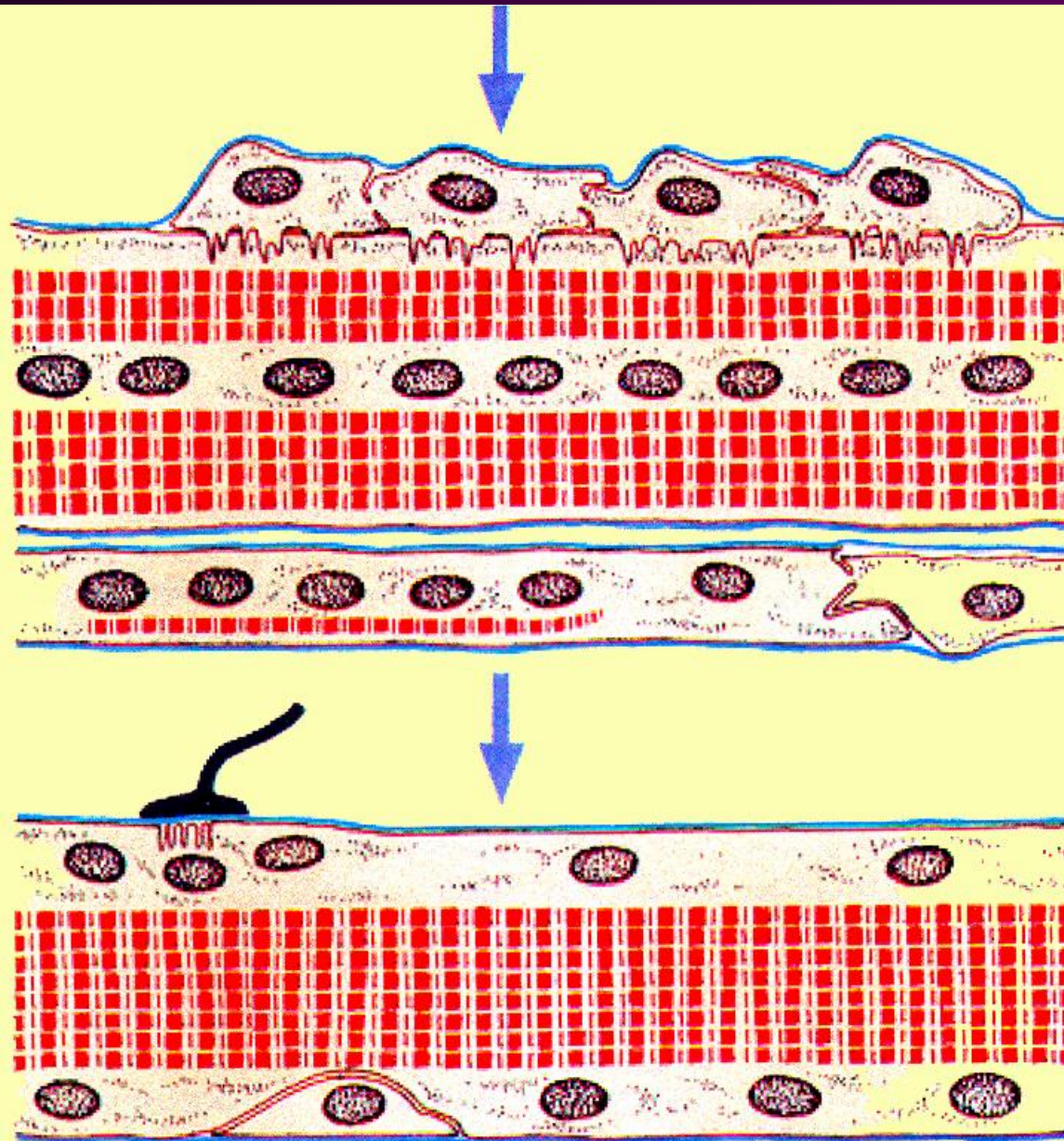
Az izomrost részleges regenerációra képes

- szatellita sejtek a szarkolemma alatt (M-kadherin!) → mioblasztok
- a regeneráció előfeltétele a lamina basalis és az endomysium épségének fennmaradása

Az izomrost kialakulása:

- mioblasztok összeolvadása (szincícium)
- sejtosztódás (plazmódium)

Az izom szerkezete

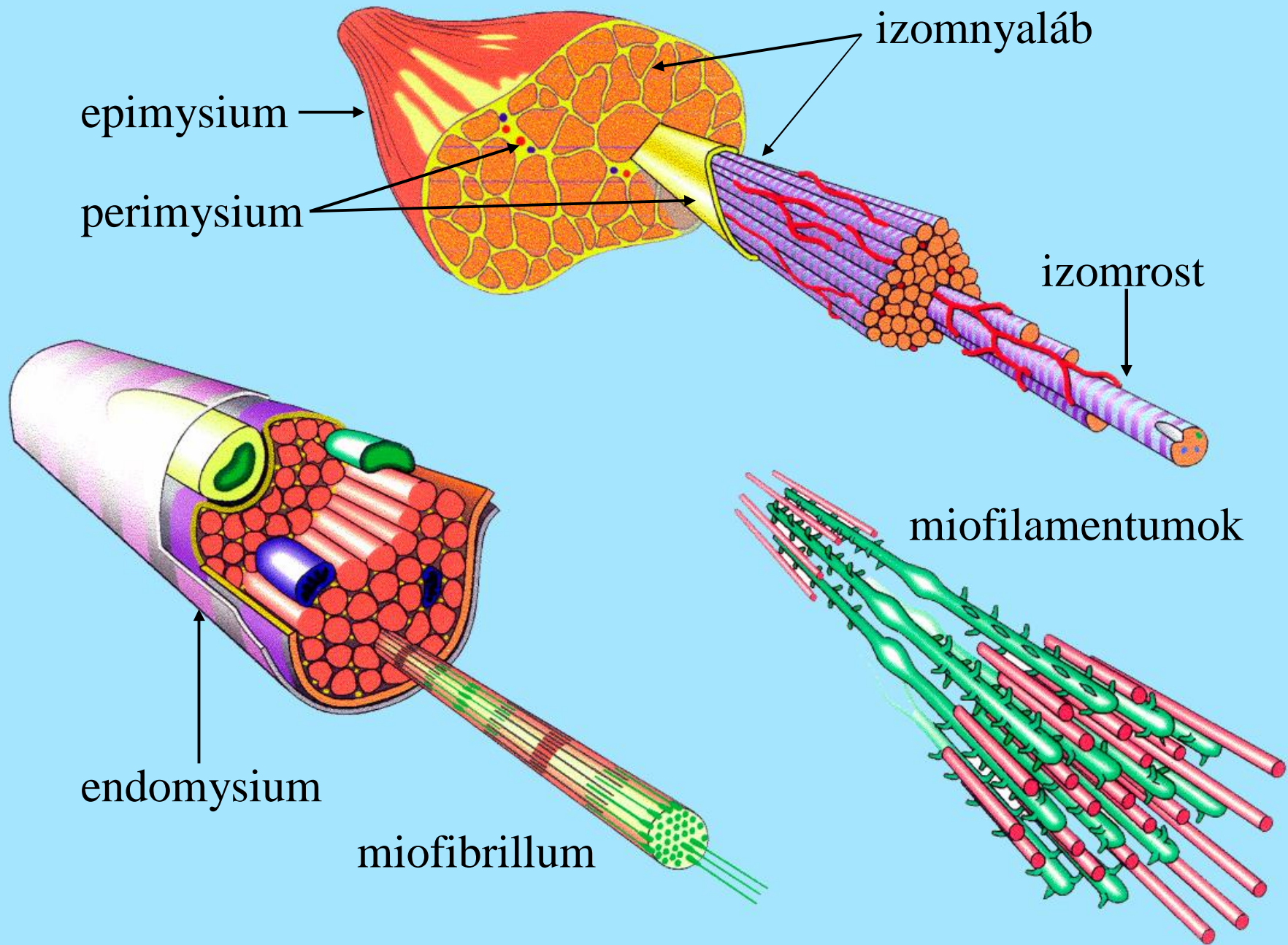
→ izom: kiboncolható anatómiai egység (szerv)

vázelemekhez (csont), vagy bőrhöz tapad (lásd → mozgásszervek)

a szerv, mint működési egység kialakításában jelentős szerepe van a kötőszöveteknek

• izomszövet egységeinek összekapcsolása,

• izom-csont kapcsolat kialakítása

Epimysium: az izom felszínén elhelyezkedő, rostos kötőszövetből álló vaskos burok, amely az izomnyalábokat egységes szervvé fogja össze. Az izmot ellátó erek, idegek az ~ot áttörve futnak a szerv belsejébe.

Perimysium: az előzőnél vékonyabb kötőszövetes réteg, amely csoportba szerveződött izomrostok (ún. izomnyalábok) körül található. Benne futnak a nagyobb véredények, illetve az idegek.

Endomysium: vékony, retikuláris rostokban (III. típusú kollagén) gazdag kötőszövetes réteg, amely az izomrostok körül található. A rostokkal párhuzamosan futó kapillárisokat, idegágakat tartalmaz.

Az izom-ín átmenet

Az epi-
peri- és
endomizium

összeolvad.

Az izomrostok végén
kesztyűujjszerű
nyúlványok kapcsoló-
lódnak kollagén ros-
tokhoz.

A szarkolemmához a Z-vonalnak megfelelő helyen kötődik a szarkomer. Az aktin-filamentumok

→ α -aktinin

→ vinculin

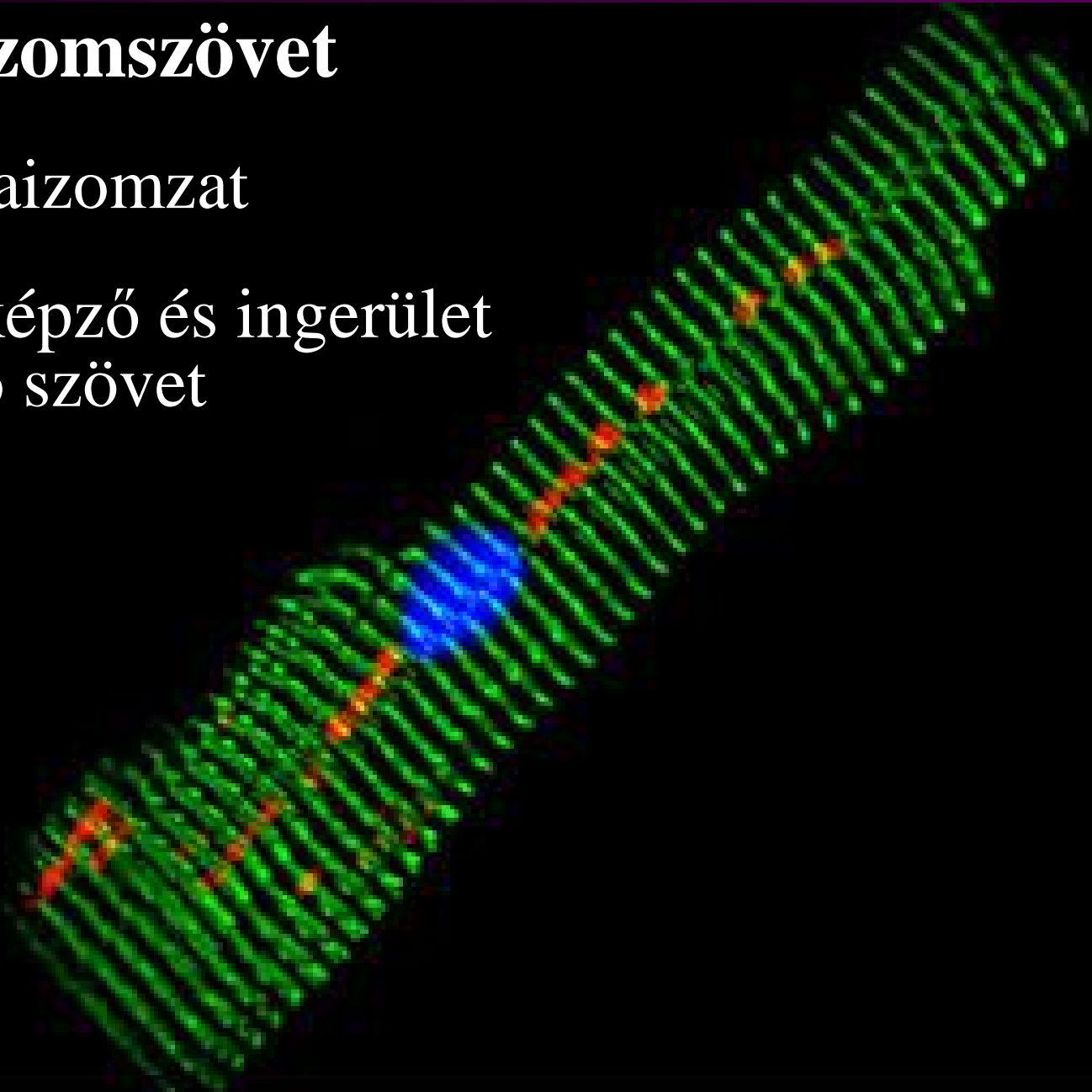
tartalmú sötét mátrixhoz kapcsolódnak, a fenti molekulák transzmembrán → integrinekhez kötődnek.

A lamina basalis → IV.-típusú kollagénje köti a szarkolemmát a kollagén-fibrillákhoz.

Szívizomszövet

Munkaizomzat

Ingerképző és ingerület
vezető szövet

A munkaizomzat jellemzése

Elágazó (ált. Y alakú) sejtek, centrális sejtmaggal.

Citológiai jellegzetességek:

• a kontraktilis rendszer nem formál szabályos, hengerded miofibrillumokat

• nagy mennyiségű glikogén, lipidcseppek
→ energiaellátás

• sok, nagyméretű mitokondrium

• hosszú élettartamú sejtek → lipofuscin granulumok felhalmozódása

• dedifferenciálódásra képtelenek
→ regeneráció nincs!

• szarkoplazmás retikulum kis, ellapult
sacculusokból áll, az egyedi miofibrillumok
körül helyezkedik el

• T-tubulusok → transzverzális-axiális
tubulusok rendszere → diád

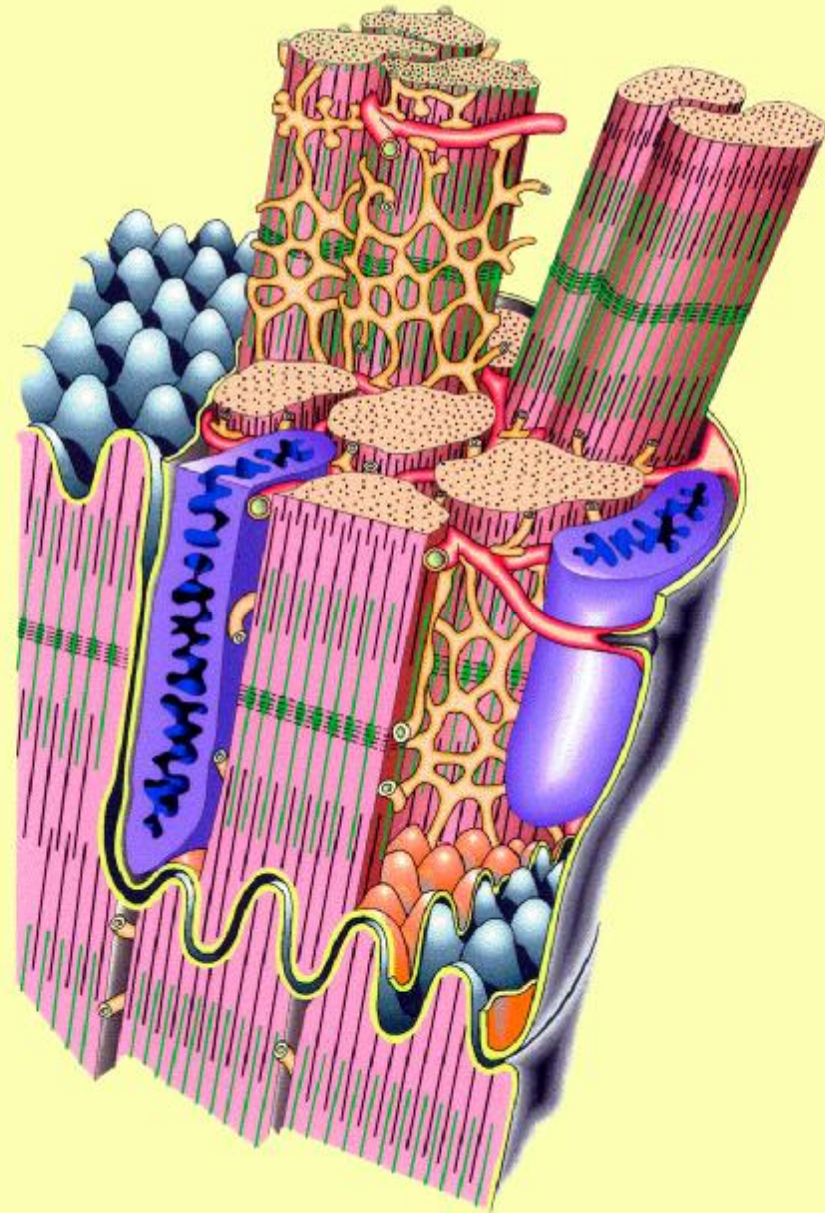
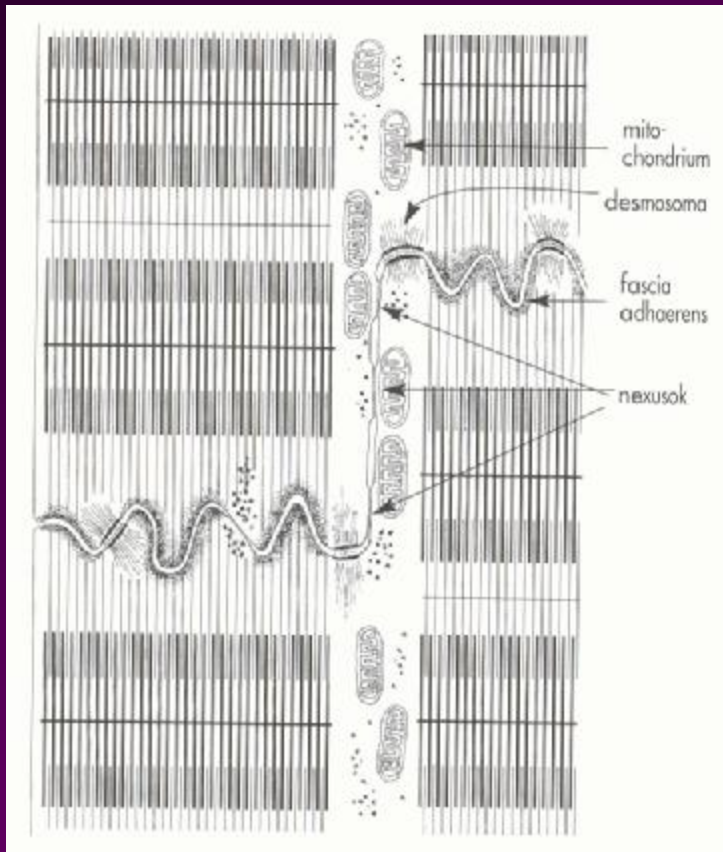
• Discus intercalaris, Eberth-vonal

→ fascia adhaerens

→ dezmoszóma

→ gap junction (nexus)

funkcionális szincícium

Az ingerképző ingerületvezető szövet

1. Nodus sinuatrialis → P-sejtek

→ átmeneti sejtek

kevés gap junction

2. Nodus et fasciculus atrioventricularis

→ átmeneti sejtek

kevés gap junction

3. Purkinje-rostok → rövid, széles sejtek

T-tubulusok hiányoznak

sok gap junction

FUNKCIONÁLIS KÖVETKEZTMÉNYEK!

Simaizomszövet

Egysége az orsó alakú, homogén citoplazmájú, egymagvú simaizomsejt (myocyta).

Membrana basalis fedí.

A sejtmembrán speciális struktúrái:

• szubsarkolemmális plakkok találhatóak.

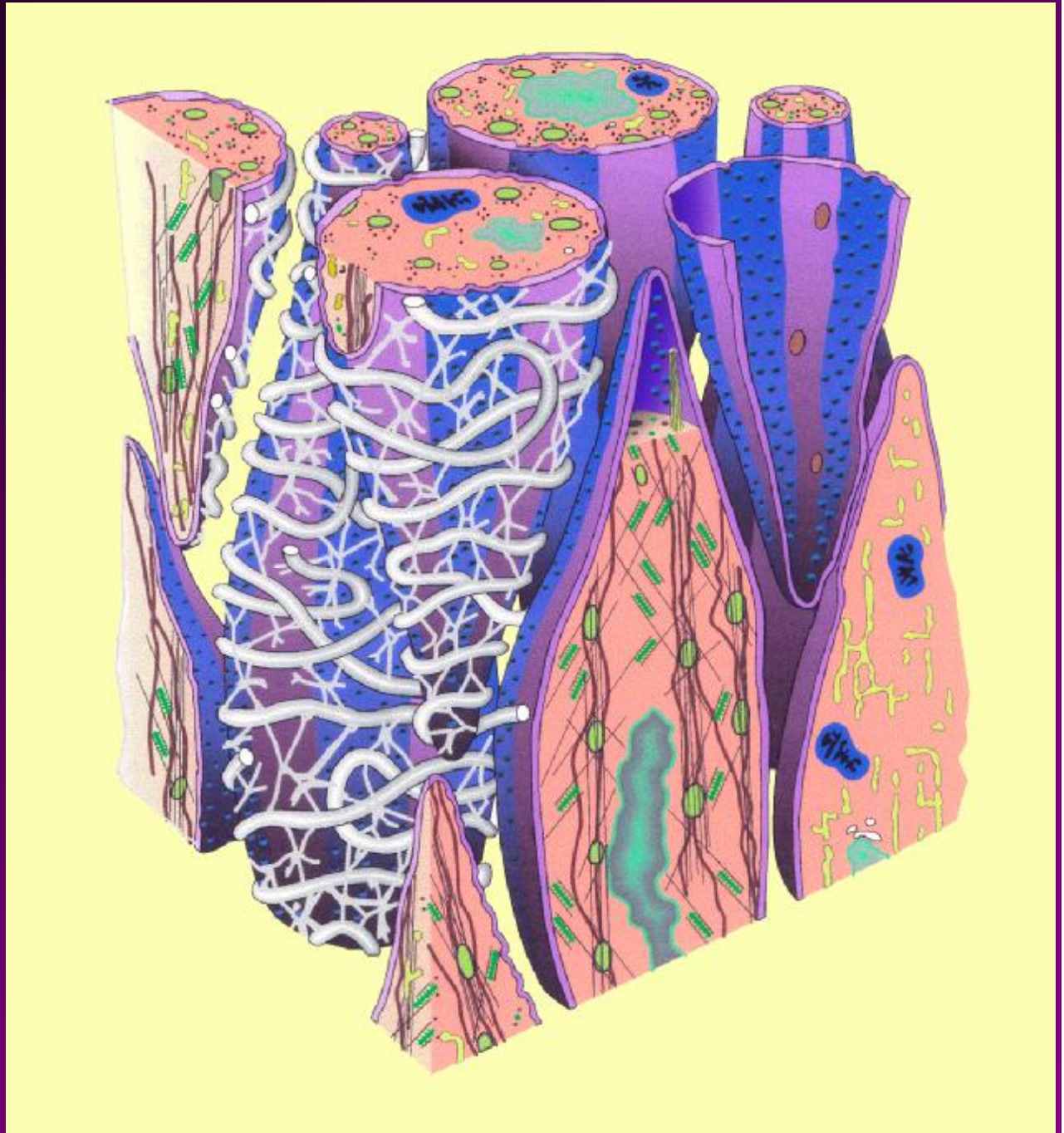
→ aktin filamentumok rögzítése a membránhoz

• caveolák (caveolin)

→ sok gap junction

→ ingerület vezetése

A simaizom-
sejtek kötegeket
(fasciculus)
alkotnak.

A citoplazma speciális struktúrái:

• kontraktilis állomány

aktin és miozin filamentumok

aktin filamentumok két, α -aktinin tartalmú kötőhelyhez rögzülnek:

→ szubszarkolemmális plakk

→ a citoplazma sötét testje (dense body)

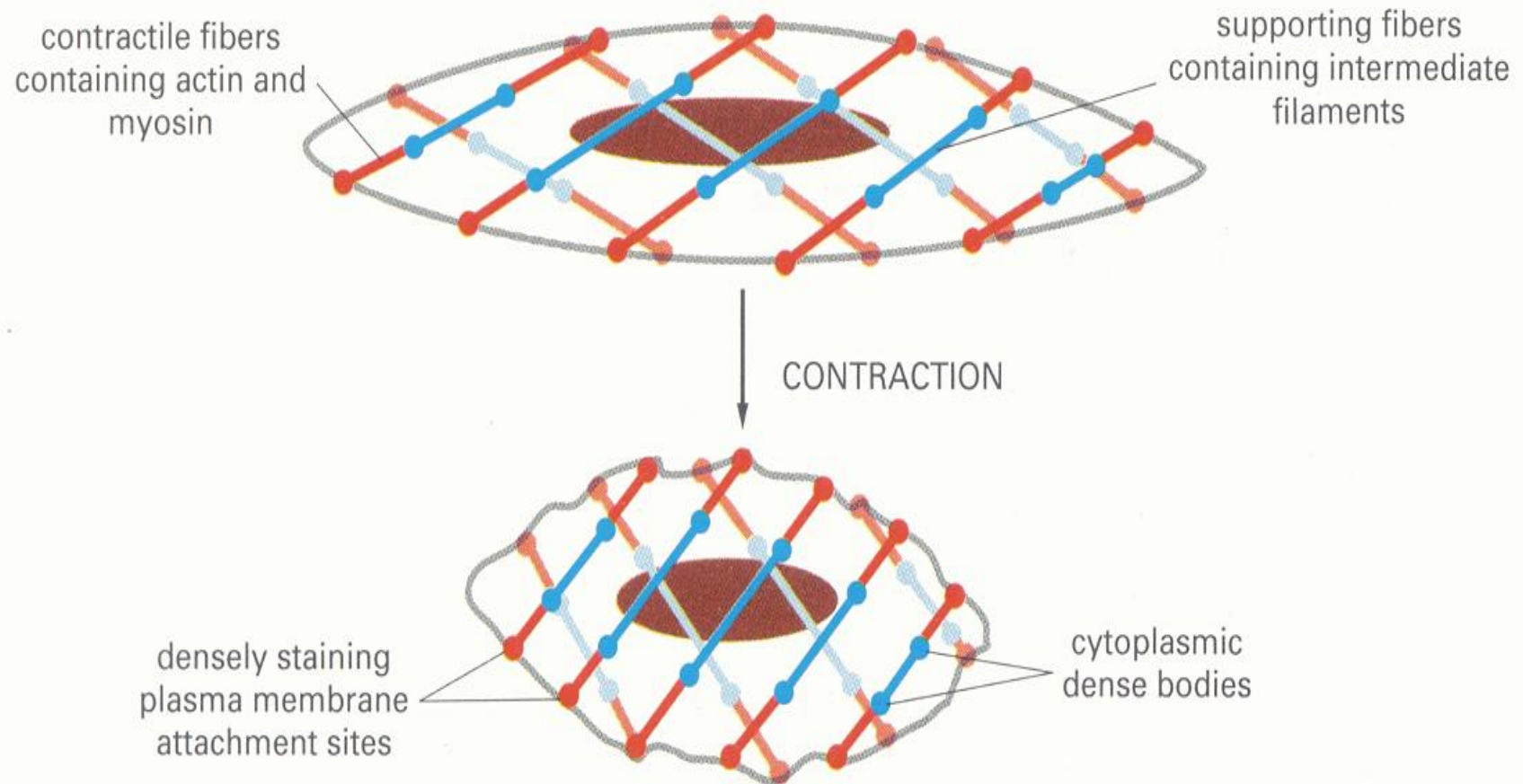
• citoszkeleton

intermediér filamentumok:

→ desmin,

→ vimentin

A simaizom kontrakciója

A simaizomsejt szekrécións aktivitása:

Fejlett GER, Golgi-komplex

→ III. és IV. típusú kollagén

→ laminin

→ elasztin

→ proteoglikánok

(speciális esetben hormon termelés pl. a vese juxtaglomeruláris sejtjei renin hormont termelnek → részletesen lásd a kiválasztószerveknél)

Differenciálódás és regeneráció

→ mesoblast

→ pericyta

Mitotikus aktivitásuk fennmarad, folyamatosan pótlódnak az elpusztult sejtek.

Egyes szerveknél (pl. uterus) a sejtosztódás hormonális kontroll alatt áll.

Myoepithel

Változó alakú (csillag, orsó), kontraktilis állományt és citokeratin természetű intermedier filamentumokat tartalmaz.

	Simaizom	Vázizom	Szívizom
anatómiai egység	sejt	rost (sokmagvú óriássejt)	sejt
hosszúság	15-200 μm	12 cm-ig	50-120 μm
átmérő	4-9 μm	10-100 μm	20 μm -ig
sejtmag pozíció	centrális	perifériás	centrális
szám	ált. 1	sok	1-2
mitokondrium	kevés	sok	nagyon sok
szarkoplazmás retikulum	kevés	jól fejlett	jól fejlett
T-tubulus	hiányzik	jól fejlett	jól fejlett
kontraktilis egység	sejtköteg	miofibrilla	miofibrilla

	Simaizom	Vázizom	Szívizom
miotibrillák	„rendezetlen”	harántcsíkt	harántcsíkt
miotilamen- tumok	<u>aktin</u> hasonló a vázizoméhoz, de vékonyabb. <u>miozin</u> hasonló a nem izom jellegű miozin moleku- lákhöz <u>troponin</u> nincs.	lásd külön!	vázizomhoz hasonló.
Ca-forgalom	szarkoplazmás retikulum és mitokondriumok	szarkoplazmás retikulum	szarkoplazmás retikulum
aktomiozin ATPáz aktivitása	kicsi	nagy	nagy

	Simaizom	Vázizom	Szívizom
fedőhártya	szarkolemma	szarkolemma	szarkolemma
erezettség	mérséklet	jól fejlett	nagyon fejlett, anasztomózis nincs!!!
beidegzés	vegetatív	motoros	autonom működés, vegetatív szab.: parasympathicus sinus-csomó AV-csomó sympathicus a teljes szív
kontrakció	lassú, kitartó	gyors, fáradékony	ritmikus, gyors, kitartó
regenerációs képesség	jó	jó	nincs